

Rapport - Implementering av eldrestrategien

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Oppdal kommune

Møtedato

08.04.2024

Saknr

09/24

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 23/122 - 10

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar rapport fra forvaltningsrevisjon av implementering av eldrestrategien til orientering.

Kontrollutvalget legger rapporten fram for kommunestyret med denne innstillingen:

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon av kommunens implementering av eldrestrategien til orientering.
2. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren snarlig følger opp de svakheter som rapporten avdekker og sørger for å:
 - a. sikre at brukernes behov for riktige tjenester blir ivaretatt ved kapasitetsmangel i enkelte tjenester.
 - b. sikre informasjonsflyt til alle eldre for å nå ut til aktuelle brukere og pårørende.
 - c. sikre nødvendige fagressurser og tiltak slik at eldre mestrer hverdagen og kan bo lenger hjemme.
 - d. sikre trygge og forutsigbare overgangssituasjoner i omsorgstrappa og mellom sykehus og kommune.
 - e. ivareta pårørende ved å tilby bedre og mer fleksible dagtilbud og avlastningsordninger.
3. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren rapporterer skriftlig til kontrollutvalget om oppfølgingen av rapporten innen 15. oktober 2024.

Vedlegg

Rapport fra forvaltningsrevisjon om eldrestrategien

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte en forvaltningsrevisjon med temaet implementering av eldrestrategien i sitt møte 27.02.2022, sak 5/23. Prosjektplanen ble forsinket fra Revisjon Midt-Norge, og ble ikke vedtatt før 27.08.2023, sak 23/23.

Revisjon Midt-Norge ga den 6.oktober beskjed om et skifte av oppdragsansvarlig revisor, og Anna Ølnes overtok denne rollen. Sekretariatet har mottatt uavhengighetserklæring.

En foreløpig rapport har vært på høring hos kommunedirektøren. Kommunedirektørens høringssvar fremgår av vedlegg 2 i rapporten.

Kommunedirektøren har i sin høring påpekt en faktaopplysning om årsak til manglende politisk sak for utbygging av institusjonsplasser. Det har ikke påvirket revisors vurderinger og konklusjoner.

Om rapporten

Revisor har undersøkt om kommunen har implementert Oppdal kommune sin eldrestrategi.

Følgende problemstillinger ligger til grunn for rapporten:

1. Fyller Oppdal kommune målene som ligger i eldrestrategien om å bidra til at den enkelte får dekket sine behov for trygghet, hjelp og verdighet?
2. Har kommunen lagt til rette for å gi eldre trygghet og forutsigbarhet gjennom å bidra til gode sammenhenger i tjenester og overganger?

Problemstillingene tar utgangspunkt i strategien punkt 4 og 5 i Oppdal kommune sin eldrestrategi ["Leve hele livet"](#)

I sin bestilling var kontrollutvalget spesielt opptatt av hvordan punkt 4 og 5 i eldrestrategien var implementert, og punktene er i hovedsak slik:

Punkt 4 om helsehjelp – tilrettelegging for å gi tjenester som fremmer livskvalitet og mestring av hverdagen for den enkelte.

Punkt 5 om sammenheng i tjenestene – mål om å gi eldre økt trygghet og forutsigbarhet gjennom pasientforløp og overganger mellom eget hjem, sykehus, sykehjem og færre ansatte å forholde seg til.

Datamaterialet som rapporten bygger på kommer fra intervjuer med ledere i ansatte innenfor tjenestene for eldre, samt intervju med tre personer fra frivillige organisasjoner. Nasjonal og lokal eldrestrategi med relevante styringsdokumenter og rutinebeskrivelser utgjør det skriftlige grunnlagsmaterialet.

Revisors konklusjoner i problemstilling 1

Oppdal kommune oppfyller i all hovedsak målet i eldrestrategien om å bidra til at den enkelte får dekket sitt behov for trygghet, hjelp og verdighet. Det gjøres gjennom at kommunen:

- har sørget for å tilrettelegge et system som skal bidra til en verdig, trygg og meningsfull alderdom gjennom planer og organisatoriske løsninger.
- i hovedsak yter tjenester etter den enkeltes behov. *Men kapasiteten ved tilbudene begrenser mulighetene.*
- legger til rette for mestring av hverdagen for at eldre skal få bo hjemme lengst mulig. *Men det er forbedringspotensial på de laveste trinnene i omsorgstrappa (avklaring av hvilke tjenester innbyggere/brukere kan forvente på ulike trinn).*
- sørger for involvering for at den eldre skal føle seg verdsatt og sett i beslutninger som angår dem selv.
- har tilbud om heldøgnsstilbud i tilrettelagt bolig/institusjon. *Men det er ikke nok kapasitet til å dekke behovet.*
- tilbyr palliativ omsorg.

Revisors konklusjoner i problemstilling 2

Oppdal kommune er i all hovedsak i stand til å gi trygghet og forutsigbarhet ved overganger mellom tjenestene innad i kommunen så lenge det er tilstrekkelig kapasitet i tjenestene.

- Kommunens mål om å gi økt trygghet og forutsigbarhet i overgangssituasjoner er delvis nådd.
 - Det kan være større utfordringer i overgangen fra sykehus til kommunen, og spesielt i de tilfellene hvor kommunen ikke har kapasitet til å ta imot pasientene.
 - Eldre med demenssykdom er ekstra sårbare i overgangssituasjoner.
 - Overføring til andre kommuner kan gi økt uforutsigbarhet og oppleves utrygt
- Målet om at eldre skal få færre ansatte å forholde seg til er ikke nådd.
 - Varierer mellom tjenestene hvorvidt det er mulig. Færre ansatte på besøk til brukere er ikke mulig å gjennomføre når det samtidig er høyt korttidsfravær og det må leies inn gjennom vikarbyrå.
- Kommunen har forbedringsmuligheter for å ivareta pårørende.
 - Det er ventelister på dagtilbud, og ikke etablert fleksible avlastningsordninger som etterspørres av pårørende. Kommunen kan yte mer for å nå målet om å ivareta pårørende.

Revisors anbefalinger

På bakgrunn av vurderinger og konklusjoner anbefaler revisor at kommunedirektøren gjennomfører følgende punkter:

- Sikre at brukernes behov for riktige tjenester blir ivaretatt ved kapasitetsmangel i enkelte tjenester.
- Sikre informasjonsflyt til alle eldre for å nå ut til aktuelle brukere og pårørende.

- Sikre nødvendige fagressurser og tiltak slik at eldre mestrer hverdagen og kan bo lenger hjemme.
- Sikre trygge og forutsigbare overgangssituasjoner i omsorgstrappa og mellom sykehus og kommune.
- Ivareta pårørende ved å tilby bedre og mer fleksible dagtilbud og avlastningsordninger.

Forvaltningsrevisor Anna Ølnes vil presentere rapporten for kontrollutvalget i møtet, og kan svare på eventuelle spørsmål utvalget måtte ha.

Vurdering og konklusjon

Sekretariatet mener rapporten er i samsvar med bestillingen, og svarer ut problemstillingene. Rapportens oppbygging og innhold er godt, og språket er lett å forstå. Rapporten gir et godt innblikk i hvordan tjenestene tilbys i forhold til målene i eldrestrategien.

Sekretariatet mener funnene i rapporten bekrefter kontrollutvalgets risikovurderinger i bestillingsprosessen. Det bekreftes blant annet at kommunen har kapasitetsutfordringer på institusjonsplasser som forplanter seg nedover i omsorgstrappa. Det gir i neste omgang en utfordring i å gi eldre og pårørende tjenester de har behov for, samt at det gir mindre trygghet og forutsigbarhet. Noen av målene er bare delvis nådd, og rapporten har gode innspill på hvordan det kan løses.

Sekretariatet vil påpeke at kommunedirektøren i sitt høringssvar i det vesentlige er enig i det som fremkommer rapporten, noe som er et godt utgangspunkt for videreutvikling av organisasjonen.

Det vises til at kommunestyret har bestilt en helhetlig vurdering av det fremtidige helse- og omsorgstilbudet på bakgrunn av en rapport fra PwC. På bestillingstidspunktet for kontrollutvalgets rapport var ikke rapporten fra PwC bestilt. Kontrollutvalget er kommunestyrets organ, og utvalgets mål er bidra med nyttig styringsinformasjon for kommunestyret og administrasjonen. En bedre samkjøring mellom kommunestyret og kontrollutvalget for bestilling av forvaltningsrevisjoner og rapporter kan gi en bedre utnyttelse av kommunestyrets ressurser.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rapporten til orientering og legge den frem for kommunestyret med forslag om at revisors anbefalinger følges opp av kommunedirektøren.